

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 15. februarja 1934.

Štev. 19.

Vprašanje tvorničskih prodajalnic

V »Narodnem blagostanju« je dr. Bajkić nastopil proti stališču, ki ga je zavzela konferenca trg. združenj Savske banovine, da se namreč prodajalne tvornice ne smejo smatrati za pomožne lokale, temveč za prave trgovine, ki se imajo zato na isti način obdačiti ko vsaka samostojna trgovina. Dr. Bajkić je v obrambo teh trgovin tvornic navedel celo vrsto argumentov, a pozabil je na enega glavnih razlogov, vsled katerega je nastalo vse gibanje proti tem, vedno pogostejšim trgovinam tvornic — in to je na socialni argument.

Že pred vojno so otvorile nekatere tvornice svoje lastne prodajalnice, v katerih so prodajale le svoje blago. Vendar pa so te tvornice oddajale svoje blago tudi trgovcem in poleg tega prodajale po cenah, da ni prišlo nikjer do nelojalne konkurence. Zato tudi proti tem prodajalnicam ni bilo posebnega odpora in to niti v onih strokah, v katerih se danes v glavnem bije boj proti tem prodajalnicam, to je v čevljarjski stroki. Tako je imela naša domača tvornica »Peko« že leta in leta svoje prodajalnice, pa vendar ni bilo nikdar čuti v javnosti niti enega protesta proti tem prodajalnicam. Nasprotno je vladalo lepo soglasje v čevljarjski stroki in nobenega boja ni bilo med čevljarji in veletvornicami za čevlje.

Položaj se je čisto izpremenil šele z ustanovitvijo Bačinih prodajalnic. Te so se širile v tej meri, da so si že skoraj priborile monopolni položaj. Poleg tega so mogle iz raznih vzrokov nuditi blago po takšnih cenah, po kakršnih ni mogel nuditi svojih solidnih izdelkov domači obrtnik. Posledica tega je bila, da je bilo vedno več domačih obrtnikov brez posla in da je danes že na tisoče čevljarjev in čevljarjskih pomočnikov brez kruha zaradi teh prodajalnic. Položaj se je še poostri, ko je Bača ustanovil tudi svoje popravilnice čevljev, da je izgubil obrtnik še tisti edini zaslužek, ki mu je ostal. Naravno je, da je vsled tega nastalo v vseh vrstah čevljarjev nad vse odločno gibanje proti tem trgovinam in obrtniškim delavnicam tuje tvornice in da je to gibanje tem močnejše, čim večja je brezposelnost domačinov zaradi teh tujih izdelkov.

Vprašanje je treba zato postaviti čisto drugače, kakor pa ga zastavljajo zagovorniki teh tvorničskih trgovin. Gre namreč predvsem za to, ali more država dovoljevati tuja podjetja, če postajajo vsled njih njeni lastni državljani brezposelni. Ali ni za državo najvažnejše, da najprej preskrbi zaposlitev lastnim državljanom in šele potem omogoča tudi delo tujim podjetjem. Zlasti pa, če gre za stroko, v kateri tuje pomoči sploh ne potrebujemo, ko moremo sami v najodličnejši meri kriti vse svoje potrebščine. Če imamo na desetisoče dobro kvalificiranih čevljarjev, če imamo najmodernejše urejene domače tvornice za čevlje, ki kljub vsem velikim investicijam ne bi nikdar prišle v težkoče, če bi jim država redno plačevala njih dobave, če imamo torej vse pogoje, da smo v tej stroki absolutno sami gospodarji, kakšen razlog more vendar biti, da na škodo naše lastne produkcije ubijamo domača podjetja?! To je vprašanje, ki ga postavlja jugoslovanska javnost in samo o tem vprašanju se vodi debata. Vsa druga debata pa je debata na postranskem tiru.

Pa tudi vprašanje pocenitve blaga z izločenjem posrednika je napačno postavljeno. Kajti pri tem se pozablja, da se treba odločiti za to, če se daje pred-

nost domačemu ali tujemu proizvajalcu. Iz narodno gospodarskih razlogov je domači proizvajalec, ki pušča ves čisti dobiček doma, ki zaposluje domače delavce, ki plačuje vse davke in ki dobavlja v prvi vrsti domače material, mnogo bolj važen in pospeševanja vreden ko vsak tuj podjetnik, ki pušča le neznamen del svojega dobička v naši zemlji. Kajti ves zaslužek domačega podjetnika oplaja zopet domače gospodarstvo, dočim oplaja zaslužek tujega podjetnika tuje gospodarstvo.

Pa tudi to ni res, da bi bili tuji izdelki toliko cenejši od domačih. Navidezno že mogoče, nikakor pa ne po kvaliteti. Zato je tudi čisto brez podlage trditev, da bi bile te tuje prodajalnice kmetu v korist. S slabokvalitetnim blagom se kmetu ne služi, ker takšno bla-

Pomanjkljivosti našega izvoza

Čeprav se je naš izvoz lani v primeri s predlanskim izvozom nekoliko izboljšal, vendar z doseženim izboljšanjem ne smemo biti zadovoljni, ker smo v zunanji trgovini že dosegli vse drugačne uspehe. Saj je znašal naš izvoz po vrednosti v letu 1929 še enkrat toliko ko lani in saj smo še leta 1931 dosegli znatno boljše številke ko lani. Leto največjega izvoznega padca, kar je bilo leto 1932, nam zato ne sme služiti za primero, temveč le kot svarilo, da naš izvoz, zopet ne pade na to nižino. Kajti dober izvoz pomeni dotok tujih deviz v državo, pomeni povečanje narodnega premoženja in pomeni boljše cene našim domačim trgovcem, ki povečuje kupno moč prebivalstva. Živahen izvoz je zato prvi pogoj za oživiljenje gospodarskega življenja in zato je treba vedno znova in znova opozarjati na nujnost pospeševanja izvoza, zlasti pa na nujnost odprave vseh nedostatkov, zaradi katerih trpi naš izvoz.

V zadnji številki »Jugoslovenskega Lloydja« so naštetih nekateri teh nedostatkov. Potrebno je, da se v javnosti o teh nedostatkih vedno znova in znova razpravlja, dokler ne bodo ti že enkrat odpravljani. Ker odpravljani morajo biti, ali pa bo naš izvoz še bolj nazadoval, kakor je padel v letu 1932.

Med naše glavne izvozne predmete spadajo: les, živina, žito, perutnina, rude in jajca, torej v glavnem sirovine in napol fabrikati. Zlasti važen je izvoz lesa, ki pomeni za nas najbolj stalno in najvažnejšo izvozno panogo. Še lani je dosegel izvoz lesa in lesnih izdelkov nad 674 milijonov in pri količkah dobri organizaciji bi mogel izvoz lesa še znatno narasti, ker nobena avtarkija ne more na hitro ustvariti novih gozdov. Da gozdovi zrastejo, je treba najmanj pol stoletja in zato se ni bati, da ne bi bil naš les še naprej iskan. Tudi nekdanji ruski dumping ni več tako nevaren in bo v prihodnosti še manj, ker bo Rusija pri naraščajoči industrializaciji sama rabila vedno več lesa.

Zlasti mnogo je trpel naš lesni izvoz vsled padca cen, do katerega je prišlo vsled naravnost divje konkurence lesnih izvoznikov. Zlasti manjši lesni izvozniki, ki so kapitalno slabotni, so v vednem strahu, da bi jim blago ostalo, ali da bi ga morali prodati še po nižji ceni, kakor je trenutno v veljavi in zato ponujajo les za vedno nižje cene. Treba bi zato bilo lesnim izvoznikom priskočiti v pomoč s cenovnimi krediti ali pa delati na to, da se ustanovi s pomočjo lesnih producentov in lesnih trgovcev samih denarni zavod, ki bi skrbel za financiranje lesnega izvoza. Seveda pa bi morala tudi država z izdatnimi zneski podpreti tak zavod ali pa garantirati obrestovanje njegovih delnic.

Zlasti pa je važno, da se že enkrat ustanovi osrednja organizacija lesnih

interesentov, kar so že nešteto krat zahtevali vsi naši lesni interesenti. Brez te osrednje organizacije sploh ne moremo začeti nobena pogajanja s tujimi državami in smo vsled tega v stalni nevarnosti, da bodo sklenjene mednarodne pogodbe o lesni trgovini brez nas in zato proti nam. Seveda pa je tudi jasno, da bi morala tej osrednji organizaciji pripadati tudi vsa državna gozdarska podjetja, kakor je nad vse nedopustno, če vodijo ta čisto drugo gospodarsko politiko, ko pa ostali lesni izvozniki.

Na drugem mestu v našem izvozu je žito. Vsled avtarkije v mnogih evropskih državah je padel izvoz našega žita. Kakor pa kaže primer Madjarske, se more dobro kvalitetno žito še vedno plasirati na tujih trgih in bi zato tudi mi mogli doseči vsaj to, kar je dosegla Madjarska. Skrb za dvig kakovosti našega žita bi morala biti zato najvažnejša, ne smelo pa bi se dopuščati, da se poveča le množina naše žitne produkcije, ker se slabih žit ne more niti prodati, niti ni njih cena zadovoljiva.

Koruze smo lani izvozili sicer znatno več ko predlani, toda kljub temu nismo mogli izkoristiti niti preferenciala, ki nam ga je dala Francija. Nevarnost je zato, da nam Francija zniža kontingent in preferencial in da se bomo morali boriti za stvari, ki smo jih že imeli in ki smo jih izgubili le po lastni nemarnosti.

Za sadje raste zanimanje po vsem svetu in bo še naraslo, ker moderna higiena vedno bolj propagira konzum sadja. V zadnjem času se je tudi začela posvečati sadjarstvu pri nas vedno mnogo večja pažnja, toda še vedno ne zadostna, zlasti pa se še premalo stori za izboljšanje kakovosti našega sadja. Posebno slabo pa je organiziran naš sadni izvoz, če moremo o organizaciji sploh govoriti. Nič manj nujna ko organizacija lesne trgovine je tudi organizacija sadnega izvoza.

Prav tako bi mogel izvoz jaje prinesiti našemu gospodarstvu mnogo večje dohodke, če bi bolj skrbeli, da bi naša jajca odgovarjala zahtevam tujih trgov. Zdravilne rastline bi enako mogle prinesiti našemu narodu mnogo večje dohodke, kakor pa jih donajajo. Mnogo preslabe dohodke imamo tudi od tobaka, ki je na Bolgarskem in v Grčiji ena najvažnejših izvoznih panog, pri nas pa le slučajna, čeprav je naš tobak po kvaliteti enakovreden grškemu in bolgarskemu.

Tako vidimo na vseh koncih in krajih, kako ne izkoriščamo niti onih izvoznih možnosti, ki jih imamo. Potem pa iščemo vzroke nazadovanja našega izvoza povsod drugod po svetu, le lastnih grehov nečemo videti. A prav na te je treba opozarjati, ker jih vse moremo odpraviti in s tem odpreti vrata našemu izvozu ter s tem obenem tudi našemu gospodarskemu napredku.

Tako vidimo na vseh koncih in krajih, kako ne izkoriščamo niti onih izvoznih možnosti, ki jih imamo. Potem pa iščemo vzroke nazadovanja našega izvoza povsod drugod po svetu, le lastnih grehov nečemo videti. A prav na te je treba opozarjati, ker jih vse moremo odpraviti in s tem odpreti vrata našemu izvozu ter s tem obenem tudi našemu gospodarskemu napredku.

Tako vidimo na vseh koncih in krajih, kako ne izkoriščamo niti onih izvoznih možnosti, ki jih imamo. Potem pa iščemo vzroke nazadovanja našega izvoza povsod drugod po svetu, le lastnih grehov nečemo videti. A prav na te je treba opozarjati, ker jih vse moremo odpraviti in s tem odpreti vrata našemu izvozu ter s tem obenem tudi našemu gospodarskemu napredku.

Interparlamentarna trgovinska konferenca zaseda letos v Beogradu

Po sklepu vrhovnega sveta »Trgovinske medparlamentarne konference«, te znane mednarodne institucije, ki je bila ustanovljena pred 20. leti, se bo vršila njena letošnja konferenca prvič v Jugoslaviji. Konferenca bo v dneh od 16. do 21. septembra. Njen dnevni red je določen takole:

Gospodarska obnova Evrope in njena zunanja trgovina. Glavni poročevalec je francoski minister Flandin.

Regionalni pakti raznih skupin: skandinavska antanta, španska skupina, pakt četvorice, Mala antanta, sporazum podonavskih držav, balkanski pakt, itd. Poročevalec: bivši minister dr. Velizar Janković in bivši minister dr. Frangeš.

Železniški prometni sporazum. Poroča italijanski delegat. Valorizacija velikih cest, evropskega prometa (tarife, edinstvene prevoznine, itd.), zveza 45 vzporednika (Paris-Brindisi, orient-express, Hamburg-Japan, itd.).

Pogajanje kupne moči kmetijskega prebivalstva. Poroča rumunski delegat.

Organizacija javnih del. Poroča poljski senator in bivši minister Ivanovski.

Nujnost stabilizacije denarja. Poroča angleški delegat.

Mednarodno izenačenje zakonodaje z ozirom na industrijsko lastnino in na avtorsko pravo. Poroča belgijski delegat.

Poljedelska komisija je stavila na dnevnem red še vprašanje mehanizacije kmetijstva in njenih prednosti ter slabih strani. Generalni direktor Nacionalne hranilnice za kmetijski kredit pa bo govoril o agrarnem režimu.

Važno bo tudi vprašanje, ki ga bo obravnavala kolonialna komisija na predlog svojega predsednika, bivšega generalnega guvernerja Nizozemske Indije, Fooka o sodelovanju med metropolo in kolonijami z ozirom na mednarodno načelo o svobodni trgovini. Poročevalec za ta predmet se določi še naknadno.

Na seji naših poslancev in senatorjev, ki so člani interparlamentarne unije, se je ustanovil posebni »organizacijski odbor«, ki bo skrbel za organizacijo te velike mednarodne konference v Beogradu. Od Slovencev so člani tega odbora: poslanec Ivan Mohorič, dr. Bogumil Vošnjak in senator dr. Novak.

ITALIJANSKA KONKURENCA AVSTRIJSKI TEKSTILNI INDUSTRIJI

V zadnjem času se nahaja avstrijska tekstilna industrija vsled italijanske konkurence v zelo težavnem položaju. Vsled svojega velikega političnega vpliva je namreč Italija dosegla, da je Madjarska znatno povečala uvozne kontingente za italijansko tekstilno blago. Poleg tega se obračunavajo tečajji lire po uradnem tečaju Madjarske narodne banke. Zaradi tega avstrijske tvornice ne morejo konkurirati z italijanskimi. Na podlagi sedanje avstrijske madjarske trgovinske pogodbe so sedaj Avstrijci zahtevali iste pravice za svoje tekstilne tvornice, kakor jih uživajo italijanske. Na to pa madjarska vlada nikakor ni hotela pristati. Zato se je začel v zadnjem času slabšati položaj avstrijske tekstilne industrije, zlasti še, ker se je nehal povečati avstrijski izvoz v Rumunijo, ki se polagoma vrača zopet na češko blago. Prav tako izpodriva tudi na jugoslovanskem trgu češkoslovaško blago avstrijsko.

UVOZ V PALESTINO RASTE

Uvoz v Palestino je znašal po vrednosti v l. 1931 5.9 milijonov frankov, v l. 1932 7.9 in v l. 1933 že 10.1 milijonov funtov. Izvoz gotovih izdelkov relativno nazaduje ter je znašal v l. 1931 58% vsega uvoza, l. 1932 52% in l. 1933 le še 50 odstotkov.

Občni zbor "Trgovske samopomoči" v Mariboru

Maribor, 11. februarja.

Te dni se je zbralo članstvo Trgovske samopomoči v Mariboru v častnem številu k 7. rednemu občnemu zboru v Aljaževi sobi pri Orlu. Zborovanje je otvoril in vodil zaslužni predsednik veletrgovca Vilko Weixl, ki je podal tudi poslovno poročilo za leto 1933. Iz njegovih izjav naj posnemamo naslednje:

V letu 1933. beleži Trgovska samopomoč lep porast članov v obeh kategorijah. Ker se je moralo po banki odrediti odsloviti akviziterje, so se vabili trgovci k včlanjenju po okrožnicah ter se je dosegel tudi na ta način lep uspeh. Samopomoč je raztegnila intenzivnejše delovanje tudi na Ptuj in Celje. V I. kategoriji je poraslo število članov za 53, v II. kategoriji pa za 119. Sprejetih je bilo sicer še več prijavitelcev, ker pa še niso plačali prispevkov, se jih še ne smatra za člane. Praksa je doslej pokazala, da je organizacija kljub razmeroma najnižjim prispevkom, ki jih zahteva, postavljena na trdno podlago. Povprečno umrje letno 7-8 članov, kar znaša za preostale okrog 200 Din letnega prispevka, posmrtnina pa je kljub temu izdatna ter znaša v I. kategoriji 12.000 Din, v II. pa 9.000 Din.

Dne 15. maja je izdala banska uprava naredbo, s katero je odredila, da se poslovanje vseh registriranih pomožnih blagajni začasno ukinja, dokler se ne sestavi pravila na podlagi kapitalnega sistema kritja. Trgovska samopomoč je vložila proti tej odredbi priziv, v katerem je banki upravi natančno obrazložila ves ustroj te institucije in vse njeno poslovanje, kakor tudi vplačevanje prispevkov, ki bazira itak na delnem kapitalnem kritju, ker plača vsak član pri pristopu tri smrtne slučaje (75 Din) vnaprej. Vsi odobrniki vršijo svojo funkcijo brez honorarja ter znaša celotna mesečna režija komaj 900 Din. Poleg tega pa je »Trgovska samopomoč« izrečno stanovska institucija ter vrši važno humano in karitativno delo. Banske uprava je navedene razloge upoštevala ter izjavila, da ukinja svojo odredbo ter v tem primeru ne zahteva strogega kapitalnega kritja, ker ustreza po dosedanjih pravilih »Trgovske samopomoči« predvideno dokladno kritje zakonu, posebno še, ker je poslovanje blagajne omejeno na stanovske tovarise. V istem odloku je zahtevala banska uprava tudi znižanje starostne zavarovalne meje od 70 na 60 let. Sprva je obstojala bojazen, da bo odredba banske uprave napravila med članstvom zmedo, zgodilo pa se je ravno nasprotno. Razni interesenti, ki so preje bolj zaupali drugim sličnim institucijam, so

radi nerednosti izgubili zaupanje v iste ter so se oklenili svoje stanovske blagajne — »Trgovske samopomoči«.

Poročilo predsednikovo je bilo sprejeto z odobravanjem. Blagajniško poročilo je podal agilni društveni tajnik Znidaršič obenem s statistiko članstva.

Skupno število zavarovancev je 917, od tega v I. kategoriji 533, v II. 384. I. kategorija je štela lani začetkom leta 487 članov, od tega je umrlo 9, izključenih je bilo 11, izstopilo 14, pristopilo pa 53 članov. II. kategorija je štela začetkom lanskega leta 230 članov, 7 jih je umrlo, 1 izstopil, 119 pa jih je na novo pristopilo.

Stanje skladov per 31. XII. 1933 je bilo: podporni sklad I. kategorije 37.950 dinarjev, II. kategorije 25.575—, rezervni sklad 77.621.64, upravni sklad 583.85, skupno torej 141.730.49. V proračunu za leto 1934. znašajo predvideni izdatki skupno Din 19.000—, dohodki pa bodo znašali s poslovanino Din 20— na člana, letno 16.940—. Primanjkljaj v iznosu Din 2.060— se bo kril s poslovanino novih članov, kakor tudi z vplačilom vsakega člana po Din 1— kot kritje stroškov plačilnega naloga pri vsakem smrtnem primeru.

Sprejeta je bila tudi predlagana izprememba pravil. Odstavek I. v § 2. se bo po novem glasil: člani morejo postati brez oziroma na spol: trgovci, gostilničarji, obrtniki in industrialci, njih uslužbenci ter svoji takih oseb, če je njihovo zdravstveno stanje ob času pristopa dovoljno, toda le do vstetega 65 leta starosti. — V § 4., odstavek I., se vrine beseda »redno« plačujoči, ter se torej glasi konec tega odstavka: »redno plačujočih članov«. Pridene se še kot definicija za izraz »redno plačujočih«: redno plačujoči član je tisti, ki ni v zaostanku na prispevkih za več ko tri smrtne slučaje.

Zaključile so uspelo zborovanje volitve, pri katerih je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Vilko Weixl, podpredsednik Karol Jančič; odborniki: Anderle Zdravko, Belle Franc, Skaza Franjo, Sax Hinko, Zidanšek Juro, Slavnice Ivan, Kossol Franc, Znidaršič Franjo (tajnik) — vsi iz Maribora — ter Drofenik Alojz iz Celja, Seršen Franc iz Ljutomerja, Remic Alojz iz Dravograda, Breznik Tomaž iz Ptuja. Namestniki so: Kolar Srečko, Pinter Ferdo, Kvas Ivan iz Maribora in Šumer Martin iz Konjic, Fazarinc Anton iz Celja in Klemenc Milan, Krajnc Ljudevit in Weiler Franc, namestnika pa Sternad Josip in Kocbek Stanko, vsi iz Maribora.

Madjarski kmetje zahtevajo agrarno reformo

»Prager Presse« objavlja članek nekega angleškega novinarja o razmerah na Madjarskem, kjer je živel nad eno leto. V tem članku polemizira angleški novinar v glavnem proti revizionistični madjarski politiki. Med drugim pravi, da zahtevajo to politiko le visoko plemstvo, veleposestniki in optanti, ne pa tudi kmetstvo prebivalstvo, ki vidi, kako so povsod drugod sedne države izvedle agrarno reformo, le na Madjarskem je ostalo vse pri starem. A madjarski kmet potrebuje zemlje, ker je na milijone kmetstva ljudstva obsojeno v to, da se preživlja le s sezonskim delom, ki pa je zelo slabo plačano. Če bi bila na Madjarskem tajna volilna pravica, da bi mogel madjarski kmet svobodno izraziti svoje mnenje, potem je veliko vprašanje, če bi se izjavil za revizionistično politiko Bethlena in drugih grofov. To pa predvsem zaradi njih nasprotstva do agrarne reforme.

Da je ta na Madjarskem v resnici potrebna, dokazujejo številke, ki jih je objavil madjarski statistični urad o stanju lastništva zemlje v državi in ki jih je posnel »Jug. Lloyd«. Po teh podatkih pripade od 18.4 milijonov ha obdelane zemlje 5416 veleposestvom obeh 3.8 milijonov ha. Skoraj četrtino vse zemlje je torej v rokah veleposestnikov, dočim se mora 1.280.000 kmetovalcev zadovoljiti z ostalimi tremi

četrtinami, velik del pa je sploh brez vsake zemlje.

Od veleposestev pripada	število posestev	velikost v tisočih jh
cerkvi	909	917.2
verskim in naučnim ustanovam	114	192.0
državi	57	235.5
občinam	1.463	714.6
skupnim kmetiskim posestvom	2.468	767.4
delniškimi družbam	312	183.9
fideikomisom	92	816.6
Skupno 5.415 veleposestvom 3.8 milijonov katastrskih jh.		

Adria prašek je boljši

MEDNARODNI KARTEL ZA UPOGNJEN LES

V Varšavi so se začela pogajanja za sklenitev mednarodnega kartela za upognjen les. Pogajanja so se udeležili zastopniki zainteresiranih industrij iz Poljske, Češkoslovaške, Jugoslavije in Rumunije. Namen kartela je, da razdeli prodajna področja. Ker se pri pogajanjih niso pojavile nobene bistvene težkoče, se misli, da bo kartel kmalu ustanovljen.

Pred trgovinskimi pogajanja z Bolgarsko

Bolgarski listi poročajo, da odpotuje še ta teden v Beograd bolgarska delegacija, ki bo začela z jugoslovansko delegacijo pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe. Šef bolgarske trgovinske delegacije bo Karadžov, načelnik konzularnega oddelka v zunanjem ministertvu. Nekateri so menja, da odpotuje istočasno s trgovinsko delegacijo tudi posebna bolgarska komisija, ki bo začela z Jugoslavijo pogajanja za sklenitev veterinarske konvencije.

Adria prašek je boljši

ODPIS PRIDOBNE

Davčni oddelek finančnega ministertva je izdal tolmachenje o čl. 48. zakona o neposrednih davkih glede odpisa pridobnine. Po tem tolmachenju odpisuje pridobnino v prvi stopnji davčna uprava, pritožbe pa rešuje finančna direkcija. Davčne uprave morajo sklepe o odpisu pridobnine prilagati svojim mesečnim pregledom v odboritev finančnim direkcijam. Sele po odobritvi, oziroma spremembi teh sklepov po finančni direkciji morejo te sklepe vročiti davčnim zavezanecem.

TUJI UPNIKI ZGRADNE NAJMODERNEJŠI HOTEL V BEOGRADU

Tuji lastniki obveznic naših ameriških posojil so ustanovili na Dunaju konzorcij, ki skrbi za izplačilo posameznih kuponov teh obveznic. Ta konzorcij proučuje sedaj tudi vprašanje ustanovitve velike delniške družbe z osnovnim kapitalom 40 milijonov Din, ki bi zgradila v Beogradu velik in moderen hotel s 500 sobami. Nova družba bi tudi sama upravljala hotel. Delniška glavica bi bila v celoti vplačana s kuponi naših posojil in bi bili ti kuponi deponirani pri Državni hipotekarni banki.

NOVE TVORNICE V ČAKOVCU

V najkrajšem času bodo ustanovljene v Čakovcu tri nove tvornice. Znani veliki izvoznik Vajda namerava zgraditi tvornico za konzerve, E. Offmann pa hoče postaviti tvornico za glavnik. Nadalje nameravata ustanoviti štngl in Močnik tvornico za izdelovanje preparatov za odpravo vlage iz stanovanj.

Razstave sejmi

Poučna razstava o reklamni in propagandni bo v okviru letošnjega spomladnega velesejma od 30. maja do 10. junija v Ljubljani. Ta razstava bo prikazala način moderne propagande pri raznih narodnih in bodo zastopani vsi kontinenti. Tež razstavi bo prikliučena še specialna razstava jugoslovanskih plakatov. — Uprava Ljubljanskega velesejma vabi vsa podjetja, da ji čimprej pošljejo svoje plakate in reklamni material sploh. Plakati, vsaj po 2 izvoda od vsake vrste, naj bodo kaširani na kartonu, ostali reklamni material pa po možnosti že pripravljen v razstavni namen. Sodelovanje tvrdk na obeh razstavah je brezplačno.

DRŽAVNI SVET IN UPRAVNA SODIŠČA

Kot 34. zvezek zbirke zakonov in uredb, ki jo izdaja tiskarna »Merkur«, je izšla zbirka ustavnih, zakonskih in uredbnih predpisov o državnem svetu in upravnih sodiščih. Zbirko je zbral in uredil hon. univ. profesor dr. Rudolf Andrejka z njemu lastno vestnostjo. V zbirki so zbrani vsi predpisi o organizaciji in pristojnosti državnega sveta in upravnih sodišč in o postopanju pred njimi. Zbirki je dodano pregledno stvarno kazalo, da more vsakdo hitro najti, kar potrebuje. V knjigi so zbrani prav vsi predpisi, ki so bili izdani o državnem svetu in upravnih sodiščih in je zbirka v tem oziru popolna.

Knjiga velja broširana 16 Din, vezana pa 24 Din, po pošti en dinar več.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 14. februarja objavlja med drugim: Kraljevi ukaz o sprejemu demisijske prejšnje in imenovanju nove vlade. — Norme za tlačene dele konstrukcij. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Adria prašek je boljši

Po svetu

Senat je v načelu in v podrobnostih sprejel nove davčne predloge, kakor jih je sprejela Narodna skupščina.

Grški zunanji minister je izjavil jugoslovanskim novinarjem, da smatra balkanski pakt kot najvažnejši akt, ki se je zgodil po vojni. Gibanje, ki je ustvarilo balkanski pakt, ima tudi ta namen, da utrdi gospodarske zveze med štirimi balkanskimi državami. Izvedla se bo unifikacija trgovinskega prava in pripravljajo se izenačenja zasebno-pravnih odnošajev. O tem pa bo razpravljaj prihodnji sestanek balkanskega sveta.

Volilna agitacija za bolgarske občinske volitve, ki bodo dne 18. t. m., je nad vse ostra. Posebno hud boj se bije med zemljelci in cankovisti, ki groze s splošnim pokoljem nasprotnikov. Ob padcu Stambolijskega so pobili 30.000 nasprotnikov, sedaj jih bodo 300.000, kakor groze njih agitatorji.

V velikem procesu proti 66 komunistom v Varni je bila izrečena obsodba, po kateri je bilo 12 komunistov obsojenih na smrt, drugi na večletno kazen, 39 pa je bilo oproščenih. Štirim obsojencem je bila vsled mladoletnosti izpremenjena smrtna kazen na 15 letno ječo.

Čsl. narodno-demokratska stranka grozi z izstopom iz vlade, če bi vlada sprejela načrt finančnega ministra o znižanju zlate vsebine čsl. krone.

»Volitve bodo v Italiji dne 25. marca. Kandidate imenuje vrhovni fašistični svet in volivci imajo samo to pravico, da izjavijo, če sprejmejo to listo ali ne. Tudi število volivcev je zelo zmanjšano. Fašisti so vrhu vsega še razglasili, da imajo volitve plebiscitiven značaj, da je vsaka opozicija še bolj tvegana.

Od ponedeljka dalje traja že državljanska vojna v Avstriji. Kljub temu, da uporablja Dollfusova vlada proti socialnim demokratom tudi težke topove in težke mine ter da razstreljuje cele okraje na Dunaju, še ni udušila odpora delavcev niti na Dunaju samem. Delavci, potisnjeni pred alternativno ali koncentracijsko tabor ali pa odpor, so se z vso silo postavili v obrambo svojih pravic.

Preki sod je pričel delovati v Avstriji in med drugimi je bil obesen neki Münchreiter, čeprav je bil tako težko ranjen, da so ga morali prinesiti pod vislice.

Trije kršč. soc. ministri so baje odstopili, ker se ne strinjajo z Dollfusovo hajmverovsko politiko.

Italijanska vlada je začela vsled avstrijskih dogodkov koncentrirati svoje čete ob avstrijski meji.

O možnosti intervencije veselil v Avstriji pišejo listi, če bi še naprej trajala državljanska vojna.

S posebnim zadovoljstvom poročajo o avstrijskih dogodkih hitlerjevski listi ter zlasti poudarjajo, da se je izkazalo, da ni Dollfusova vlada nobeno jamstvo za mir. V sedanjem boju so narodni socialisti še nevtralni, toda že se bliža čas, ko se bo avstrijsko vprašanje rešilo tako kot treba.

Dravljanska vojna v Avstriji se je pričela, piše hitlerjevski »Der Angriff«, ko je nova francoska vlada sporočila na Dunaj, da ne dela vprašanja zaradi avstrijskih socialnih demokratov.

24-urna generalna stavka v Franciji, ki sta jo povzročile 2. in 3. internacionala je minila v glavnem mirno. Železniški promet se je vršil normalno, tudi vodarne, elektrarne in plinarne so v redu poslovale. V nekaterih krajih Francije je prišlo do nemirov, ki pa jih je policija hitro zadržala. V glavnem se generalna stavka ni posrečila.

Francoski parlament je soglasno sklenil izročitev sodišču v Staviskijevo afero zapletenega poslanca Bonnaurea, nakar ga je policija aretirala.

Herriot je odstopil kot vodja radikalno-socialistične stranke, da je mogel vstopiti v vlado Doumerguea.

Poljski zunanji minister Beek je odpotoval v Moskvo, kjer je bil zelo prisrčno sprejet.

Vse osebje kovinske družbe iz Frankfurtu je bilo v Moskvi aretirano. Bajje naj bodo te aretacije pritisk na Nemčijo, da izpusti Dimitrova in tovarise.

Azijsko Društvo narodov hoče ustanoviti Japonska. Veliko število azijskih držav je na ustanovitev tega društva že pristalo. V kratkem se prične v Dajrenu posebna konferenca azijskih držav, na kateri se bo sklepalo o ustanovitvi te panzijske zveze.

Denarstvo

HAUSSE V DRŽAVNIH PAPIRJIH JE POPUSTILA

Velik skok tečajev državnih papirjev se je v tem tednu ustavil in na beograjski borzi so bili zabeleženi dne 13. t. m. ti tečajji: vojna škoda (promptno) 308—310, za ultimo februar 306—308, za ultimo marec 306—308; 6% begluški po 52-5—53, 7% investicijsko po 70—72, 4% agrarne obveznice po 34. Od dolar-skih papirjev so beležili: 8% Blair 53 do 54, 7% Blair 50—50-5 in 7% Seligman po 65—70. — Na zagrebški borzi so bili tečajji še malo nižji. Tako je vojna škoda za ultimo marec beležila 295 do 305, za april 290—300, 8% Blair po 48—50, 7% Blair po 48—48-5, Seligman po 66 in begluške obveznice po 50—52.

ZAŠČITA KREDITNIH ZADRUG IN NJIHOVIH ZVEZ

Ker se je z uredbo o zaščiti kmeta dovolil kmetiskim dolžnikom 11-letni rok za odplačevanje njihovih dolgov, se je moralo nekaj tudi ukreniti v zaščito onih kreditnih zadrug, katerih dolžniki so večinoma kmetovalci. V ta namen je izšla tudi že uredba o zaščiti kreditnih zadrug, niso pa še izšli pravilniki, ki jih je zahtevala ta uredba. Ker pa se je izkazalo, da so vsebinsko vsi trije pravilniki organično med seboj zvezani, se je sedaj izdal mesto treh samo en pravilnik. V tem pravilniku se navajajo za zadruge, ki zaprosijo za zaščito, obrazci za sestavljanje bilance in za sestavo prečiščene bilance. Nadalje navaja pravilnik postopanje, po katerem se bo postopalo proti zadrugam, ki zaprosijo za zaščito. Kreditnim zadrugam in njihovim zvezam, ki so prišle v težavo zaradi zaščite kmetičkih dolgov, se nudijo te tri možnosti, da zaprosijo za odlog plačil, ali za sanacijo ali pa za likvidacijo. **Odlog plačil** se dovoli redno za največ pet let, v izjemnih primerih tudi za daljšo dobo. Dovolj pa se le aktivnim zadrugam. Zadruge, katerim se dovoli sanacija, morejo valorizirati svoje nepremičnine in vrednostne papirje. Pri likvidaciji pa se gleda na to, da je čim manj stroškov.

Zanatska banka, podružnica v Ljubljani, obrestuje od 15. marca dalje nevezane vloge po 4 odstotke, na 3 mesece vezane po 5 odstotkov in na 6 mesecev vezane po 6 odstotkov.

Mestno hranilnico nameravajo ustanoviti v Banja Luki.

Sodišče je na tožbo biv. pomorskega kapetana Naula v Marijolani pri Vršču razsodilo, da mu mora tamošnja hranilnica iz njegove vloge v višini 15.000 Din izplačevati mesečno 1012 Din, ker ima vlagatelj pravico, da živi od svojih prihrankov, pa čeprav ima tudi nekaj nepremičnin.

Izkaz nemške Državne banke za prvi teden v februarju izkazuje znižanje kritija za 20 milijonov mark. Kritije je padlo od 11-10% koncem januarja na 10-9%.

Madjarska eskontna in menjalna banka izkazuje za leto 1933. 1-16 (l. 1932 1-42) milijonov pengov dobička in bo izplačala od delnice 1-50 penga dividende (l. 1932. 2-50).

Wpisi v trgovinski register

Vpisali sta se ti tvrditi:

Koliaš Josip in sinova, javna trgovska družba v Kranju. Obratni predmet: Barvanje in kemično čiščenje, pranje in svetlokanje oblek, tkanine in preje ter tiskanje in apretiranje, nakup in prodaja v to stroko spadajočih sirovin in izdelkov. — **Družabniki:** Koliaš Josip, st., barvarski mojster, Koliaš Josip ml. in Koliaš Antoi, vsi v Kranju. Tvrdo zastopa in za njo podpisuje Koliaš Josip st.

Medisanac, medicinske in sanitetne potreščine, družba z o. z. v Ljubljani. — Obratni predmet: Nakup, prodaja in proizvodnja raznih medicinskih in sanitetnih potrebščin ter farmacevtskih preparatov in zastopstvo v teh predmetih. Visokost osnovne in vplačane glavnice 200.000 Din. Poslovodja: **Bruckner Dragutin**, upravnik filiale pivovarne »Union« v Zagrebu. Če ima družba dva ali več poslovodij, zastopata družbo po dva poslovodja kolektivno ali pa en poslovodja skupno z event. postavljenim prokuristom.

Vpisala se je ta izpovednica: Pri Celjski opekarni Edm. Unger-Ullmann v Celju se izbriše imetnica gospa Olga Jesenko zbog smrti, vpiše pa kot novi imetnik inž. Edmund Unger-Ullmann, tvorničar v Celju.

Za sanacijo važne gospodarske panoge

Po najnovjši statistiki imamo v Dravski banovini 94 hotelskih obratov, ki predstavljajo po zmerni ceni okrog 180 milijonov dinarjev kapitala. Ti obrati so nosilci našega tujskega prometa, ki prinaša našem ljudstvu 50 do 60 milijonov dohodkov. Nekateri kraji naše banovine se preživljajo skoraj izključno le s tujskim prometom. Zal so ti naši obrati odvisni le od sezonskega poslovanja, ki traja komaj 2 do 3 mesece na leto, dočim leži kapital ves ostali čas neizrabljen. Zaradi splošne krize in omatvičenja gospodarskega življenja je obratovanje v ostalem času skoraj popolnoma zaostalo. V dobi konjunktura, razvitega in živahnega kreditnega gospodarstva je naša hotelska industrija postavila veliko število reprezentativnih hotelskih objektov, namenjenih v prvi vrsti mednarodnemu občinstvu. Zidavo teh objektov so podporirali najrazličnejši činitelji z neprestanim opozarjanjem na slične zavode v zapadni Evropi. Krediti po zelo ugodni obrestni meri so se naravnost ponujali, posebna privlačnost za tako podjetnost pa je bil še posebno novi zakon o carinskih in davčnih olajšavah za nove hotelske objekte. Vzroki zadolžitve torej niso bili le enostranski, temveč so delali naši ljudje pod dobrohotnim vplivom in nasveti državne uprave ter javnega mnenja.

Vse to se je dogajalo tik pred veliko perturbacijo v našem gospodarskem življenju. Naenkrat je bil ves kreditni sistem zaradi nezaupanja podminiran in je izzval kot posledico tako stanje, kakršno opazamo že dobri 2 leti. Zato ni čudno, da moramo govoriti danes o katastrofalnem položaju naše mlade hotelske industrije, ki stoji že takoj po svojem rojstvu na robu propada. In prav najmodernejša podjetja so prezadolžena, celo nad 50%. Jasno je, da ne morejo zaradi slabega prometa kriti niti obresti, kako šele amortizacijo, dolgovi pa se grmadijo v strahotno višine.

Promet v hotelskih obratih je padel v letu 1931 za 35%, naslednje leto za 25%, lani pa so bile zabeležene še poraznejše številke, ki pa še niso končno ugotovljene. Zanimivo je, da se obrestna in amortizacijska mera nista znižali, pač pa so se zvišali režijski stroški in posebno občutno še javne davjatve. Davčna politika je prenehala slediti dejanskemu prometu in je zgrešila svoj namen, ker se je vodila s hladnih fiskalnih vidikov in ne po zdravih, živih gospodarskih načelih. Ahilova peta naše hotelske industrije je zgradarina, pri kateri se jemlje za podlago enostavno najemniška vrednost neglede na to, ali je bila soba v hotelu tudi dejansko zasedena in ali je tudi zaslužila vsoto, na katero opira davčna oblast svoj predpis. V tem tiči vsa

bolezen naših tujskoprometnih podjetij, s katerimi vred trpe tudi vsi ostali sloji. Zato se mora v bodoče opuščati šablonsko postopanje in pri občačbah naj se pritegujejo k posvetovanju nepristranski, pa pravi strokovnjaki. Dosedanja praksa ne more voditi k pozitivnim rezultatom, pač pa se iz meglene bodočnosti že pojavljajo vidni obrisi neizogibne propasti naše hotelske industrije ter celotnega tujskega prometa v naši domovini.

V zaščito te naše izredno važne gospodarske panoge je bil ustanovljen pri »Zvezi gostilničarskih združenj za Dravsko banovino v Ljubljani« poseben avtonomen hotelski odsek, na čigar pobudo in zahtevo se je kreiral enak odsek tudi pri novi vsedržavni gostilničarski zvezi v Beogradu. Tamkajšnji odsek je na svojem zasedanju 8. januarja razmotrival nujno potrebo sanacije našega hotelskega stanu in soglasno ugotovil, da je ta neodločljiva. Ker je slovensko hotelirstvo zadolženo povsem pri zasebnih denarnih zavodih, bi bila potrebna konverzija teh dolgov po kakem državnem bančnem zavodu po največ 6% obrestni meri. Vsi kratkoročni krediti bi se morali spreminiti v dolgoročne z najmanj 10 letno amortizacijsko dobo. Davčni zaostanki naj bi se odpisali podjetjem, ki bi bila vredna sanacije ter tudi sposobna, tekoče davščine pa naj bi se predpisale v polovični izmeri davjatev zdravih, realnih podjetij. V krajih s hoteli, ki bi bili podvrženi sanaciji, se nikakor ne bi smeli ustanovljati novi gostilniški obrati, obenem pa bi se morali predpisati minimalni ceniki, ki bi preprečevali vsako zlorabo in neoljalno konkurencu s strani v sanacijskem postopku se nahajajočih podjetij.

Pri sanaciji naj bi sodelovale na tujskem prometu in dotičnem hotelskem podjetju zainteresirane občine, ki naj bi n. pr. znižale ceno električnega toka na ceno industrijskega toka, enako naj bi znižale vodarino itd.

Izvedljivost takega sanacijskega programa v današnjem težkem finančnem položaju zahteva seveda temeljit študij. Predvsem je potrebno najtesnejše sodelovanje celotnega hotelskega stanu v njegovih stanovskih in strokovnih organizacijah. Brez točnih števil in dejanskih podatkov je vsaka resnična slika stvarnega položaja iluzorna in vsaka pomoč oziroma zdravljenje nepopolno, če ne celo nemogoče.

Naša hotelska industrija, zavedajoča se resnosti svojega položaja, prav tako pa tudi svojih dolžnosti napram skupnosti, apelira za pomoč na državo, banovino in občine, ker so v resni nevarnosti dohodki iz tujskega prometa, s katerimi se preživlja velik del našega prebivalstva.

Žalostna kronika

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnava izven konkurza za čas: 1. februarja do 10. februarja 1934.

A. OTVORJENI KONKURZI*

- Savska banovina: Weiss Ervin, pooblašeni gradbenik, Weiss Ruža, Zagreb.
- Zetska banovina: Srpska zemljoradnička zadruga s. n. j., Kuti-Zelenika.
- Dunavska banovina: Ciglana i gradjevinsko preduzeće a. d., Veliki Bečkerek; Nikolić Mitar, trg., Natalinei (konkurz se ne otvori radi pomanjkanja imovine); Palanački Radivoj, trg., Šombor.
- Moravska banovina: Spasić V. Milenko, trg., Zaječar; Stanislavljević Milutin, trg., Petrovac Požarevački.
- Vardarska banovina: Tomić S. Jovan, kavarnar, Orahovica.

Beograd, Zemun, Pančevo: Herman i Komp., instalacija vodovodov, kanalizacij in elektrike, Beograd, Knj. Ljubice ul. 7.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE

- Drinska banovina: Korać Djordje, knjigarnar, Valjevo; Marković Pajo i Dašo Marković, Sarajevo.
- Dunavska banovina: Blum Josip, mizar, Bačka Palanka; Dimović Vera, trgovka, Novi Sad; Ormeš Andrija, trg., Senta; Pačić Stevan, trg., Beodra; Popić Milan, lekarnar, Novi Sad; Puhalač i Senti, Subotica; Sefer Roza, trg., Subotica.
- Vardarska banovina: Čokić T. Mihajlo, Leskovac.
- Beograd, Zemun, Pančevo: Bogdanović Petar, trg., Beograd, Knez Mihajlova ul. 3.

C. KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA

- Savska banovina: Keršner Vilim, trg., Donji Miholjac; Lamer Ferdo, industrialec, Zagreb.
- Dunavska banovina: Djurkin Darinka, Srpski Itebej; Herman Ernest, Subotica; Milenković Milenko, abadžija, Kučevo; Stošić Josif, krojač, Požarevac.

D. POTRJEANE PRISILNE PORAVNAVE

- Primorska banovina: Monterisi Marija, trg., »Venus«, Split.
- Drinska banovina: Pajević i Jevtić, trg., Valjevo.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi podrobnejši podatki v tajništvu Društva.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemične sni obleke, klobuke itd. Škrolji in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perile **tovarna JOS. REICH** Poljanski nasip 4—6. Selebargova ul. 8. Telefon št. 22-72.

OBCNI ZBORI

IV. redni občni zbor delničarjev firme Rude in kovine, d. d. s sedežom v Ljubljani, bo v sredo, dne 28. februarja ob pol 11. v sejni sobi družbe, Masarykova c. 12. Delnice je treba predložiti najmanj 6 dni pred občnim zborom pri Kreditnem zavodu za trgovino in obrt v Ljubljani.

IX. redni občni zbor Ljubljanskega velesejma, razstavne reg. zadruge z o. z. v Ljubljani, bo dne 12. marca ob 11. uri v mali sejni dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o zapuščini pok. posestnika Mastna Franca v Ilovcih, obč. Hermanci. Konkurni sodnik dr. Košan, upravitelj mase notar dr. Ivanšek. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Ormožu dne 19. februarja ob 9. Oglasitveni rok do 15. marca. Ugotovitveni narok dne 20. marca ob 9.

Nadalje je razglašen konkurz o imovini peka Misleja Jožefa v Mariboru. Konkurni sodnik dr. Kovča, upravitelj mase davč. upravitelj v p. Fabjan Anton. Prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 17. februarja ob 9. Oglasitveni rok do 10. marca. Ugotovitveni narok dne 12. marca ob 9.

Poravalno postopanje je uvedeno o imovinah:

trg. in gostilničarjev Petač Franceta in Marije v Vižmarjih; poravalni sodnik Avsec, poravalni upravnik zasebni uradnik Cvirn Franc; narok za sklepanje poravnave dne 14. marca ob 9.; rok za oglasitev do 8. marca;

trgovca z meš. blagom Suca Franceta v Smartnem pri Litiji; poravalni sodnik dr. Turato, poravalni upravnik odvetnik dr. Mazek; narok za sklepanje poravnave dne 12. marca ob 10.; rok za oglasitev do 6. marca.

V poravalni zadevi kavarnarja Krpeša Franca se odreja poravalni narok na dan 7. marca ob 9.

Dobava prodaja

Oddaja tapetniških del. Direkcija drž. železnice, prometno-komercialni oddelek v Ljubljani sprejema do 16. februarja ponudbe o oddaji 23 divanov v popravilo. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 16. februarja ponudbe o dobavi 2450 kg raznega železa. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 17. februarja ponudbe o dobavi 2000 kg loja.

Premetno-komercialni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 22. februarja ponudbo o dobavi 20 nosilnic za bolnike. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Oddaja pil v nasekovanje. Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 21. februarja ponudbo o oddaji 400 pil v nasekovanje. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje ponovno oddajo adaptacijskih del v uradovem okrevališču »Jadranc« na Rabu. Pravilno kolkovane ponudbe je vložiti do 24. febr. pri OUZD. — Podrobnejše informacije pri OUZD v Ljubljani.

Dobava mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra se odda potom ustmenih javnih licitacij in sicer: Dne 17. februarja pri Komandi mesta v Celju in pri Komandi mesta v Škofji Loki, dne 19. februarja pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani in pri Komandi mesta v Slov. Bistrici, dne 21. februarja pri Komandi mesta v Mariboru, dne 23. februarja pa pri Komandi mesta v Ptuju in pri Komandi mesta v Novem mestu. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.)

Prodaja železa. Dne 23. februarja bo pri Komandi pomorskega arzenala v Tivtu pismena licitacija za prodajo 180 ton starega železa. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri komandi.)

Popravila (mizarska, slikarska, elektrotehnična in ključavniciarska) v poslojju vojašnice Kralja Petra I. v Mariboru se oddajo potom oifertne licitacije dne 28. februarja pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 22. febr. ponudbe o dobavi 35 jeklenih palic in 250 kub. metrov jelovega jamskega lesa.

Dobava drv in premoga. Dne 26. februarja bo pri Intendanturi Komande Vrbske divizijske oblasti v Banja Luki javna ustmena licitacija za dobavo 12.492 m³ drv in 983 ton premoga. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Konjski groj se proda potem ustmene licitacije dne 22. februarja pri Komandi Dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani, Rimska cesta 22. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

Dr. Vladimir Murko:

Zakaj varčevanje kot podlaga kredita ne škoduje konzumu?

(Radiopredavanje dne 5. februarja 1934 ob 20.)

(Nadaljevanje.)

Iz tega izhaja, da je najvarnejše za vsakogar, da pusti denar v svojem denarnem zavodu, kjer mu nosi lepe obresti, in mu tudi ni treba imeti večnih skrbi radi kazni, ki ga čaka zaradi iztihotapljenja denarja. Ako ne bi bilo takih državljanov, bi naši denarni zavodi že zdavnaj brez vseh omejitev izplačevali vloge, neglede na to, da so ti ljudje zmanjšali zlato podlago Narodne banke in ji s tem onemogočili povišanje kreditov, tako da Narodna banka ni mogla podpreti denarnih zavodov v toliki meri, kakor so to storile druge emisijske banke. Vendar pa je tudi ona povišala kredite gospodarstvu za pol milijarde. Oni kapitalisti še lahko popravijo škodo, katero so povzročili vsemu našemu gospodarstvu, s tem, da svoj denar zopet prinesejo v domovino, kjer bo prispeval zopet k večji likvidnosti naših denarnih zavodov, pri katerih se nimajo bati izgube. Saj je le pomanjkanje gotovine povzročilo težave denarnih zavodov, nikakor pa temu niso bile krive izgube, ako denarni zavod ne more zadovoljiti vseh svojih vlagateljev. Saj so denarni zavodi večinoma vknjiženi

na nepremičninah ali imajo zastavno pravico na premičninah ali pa poroke, tako da so izgube pri spretnem vodstvu skoraj izključene. Zato pa imajo vsi denarni zavodi razne rezervne fonde, kateri služijo za pokritje morebitnih izgub, in k temu pridejo pri raznih vrstah denarnih zavodov še druge garancije: pri regulativnih hranilnicah jamstvo občine, okraja ali banovine z vsem njihovim premoženjem, ki predstavlja mnogokrat veliko vrednost, neglede na njihovo davčno moč, pri združenih posojilnicah stopa mesto tega omejeno ali neomejeno jamstvo zadržarjev, pri raznih državnih zavodih jamstvo države same, in pri delniških bankah delniška glavica, ki predstavlja večji ali manjši del vseh vlog. Tako torej stoje proti vlogam na drugi strani terjatve denarnega zavoda, ki so redno zavarovane s premičninami ali nepremičninami, in k temu se pridružujejo pravkar omenjena druga jamstva.

Še eno slabo stran imajo po nepotrebnem dvignjene vloge: denar, ki leži doma, je odtegnjen prometu in denarnemu trgu, in s tem avtomatično znižuje ponudbo kapitala, dočim potreba po njem ne nazaduje. Posledica tega mora biti povišanje obrestne mere za kredite, padec tečaja vrednostnih papirjev in razmah črnega kreditnega trga, ki je v veliko škodo vseh, zlasti dolžnikov, upniku pa ne daje sigurnosti, ker ni izvežban v nalaganju denarja. Dolžnika lahko torej reši pred oderuhi vsak vlagatelj, ki vrne svoj denar, kamor spada. Saj denarni zavodi — prav tako kakor vlagatelj — komaj čakajo na tre-

nutek, ko bodo lahko zopet redno dovoljevali kredite. Mnogi so s tem že lahko začeli, vsaj v manjšem obsegu, kar je znak, da se zaupanje v denarne zavode zopet vrača.

Zato je tudi brezsmiselno prodajanje vložnih knjižic pod nominalno vrednostjo. Ko se bodo začele vračati vloge v zavode, kamor spadajo, in lahko rečemo, da pri mnogih zavodih naraščajo nove vloge zlasti po 1. januarju, bodo lahko odpadle vse omejitve. Nobena knjižica ne more imeti manjše vrednosti, nego je v nji zapisana. Vse govornice, da namerava država zaseči del hranilnih vlog, so neumestne — najboljši dokaz temu je dejstvo, da širijo take vesti ljudje, ki bi radi poceni prišli do knjižic. Že dve in pol leta širijo take vesti ti ljudje in vedno se je izkazalo vse kot laž, kar so trdili.

To so glavni vidiki, raz katere je treba gledati na vloge v denarnih zavodih. Vsak lahko spozna iz navedenih primerov in dejstev, v kako neverjetno tesni zvezi je vsaka, tudi najmanjša vloga s celotnim gospodarstvom, ker predstavlja vsaka vloga sestavni del — eno kolesce gospodarskega mehanizma. Saj je gospodarstvo kompliciran stroj z nebrom koles — ako manjka ali ne deluje le eno, ne more celota več delovati tako, kakor bi mogla in morala. Vsak vlagatelj lahko prispeva k temu, da bo gospodarski mehanizem zopet začel teči kakor poprej — v veliko korist vlagatelja samega in vseh ostalih.

(Konec.)

RAZNO

Vsi slovenski senatorji so v posebni spomenici opozorili prosvetnega in finančnega ministra na nujno potrebo zgraditve vseučiliške knjižnice v Ljubljani ter s tem podprli akcijo, ki jo v ta namen vodita ministri dr. Kramer in Pucelj.

Banovinski svet Dravske banovine je sprejel predlog o uvedbi trošarine na alkoholne pijače in sicer se bo plačevalo od litra vina in mošta po 1 Din, od hektolitrske stopnje žganja pa 5 Din.

Ustanovitev I. srbske tvornice aeroplanov Živojin Rogojanski dr. d. z ustanovnim kapitalom 2 milijonov Din je dovolil trgovinski minister.

Svinjska kuga je na področju Zagreba prenehala in so odpravljene vse veterinarsko-policijske prepovedi.

Vse maskirane plesne je prepovedala vojaška oblast v Bukarešti, ker bi se mogli pod maskami skrivati tudi atentatorji od železne garde. Za vsak ples je potrebno posebno dovoljenje vojaške oblasti.

Poljski pravosodni minister je izjavil, da bodo preka sodišča v kratkem odpravljena. Proti razsodbam teh sodišč ni bilo pritožbe, pa čeprav so izrekla več sto smrtnih obsodb.

Novo komunistične demonstracije so bile v Parizu, ki so zahtevale nove smrtno žrtve. Vendar pa je mogla policija te demonstracije udušiti.

Vsled manifestacij modrih srajc je prišlo v mnogih mestih Irske do neredov. — Proti demonstrantom so uporabljali solzne bombe, vojaki pa so streljali v zrak.

Veliko korupcijsko afero so odkrili v Ameriki. Višji uradniki v vojnem ministertvu so osleparili državo za več milijonov.

Javni dolgovi Francije so se od konca maja 1932. do konca septembra 1933. povečali za 24 milijard na 294 milijard frankov.

Število rojstev je v Nemčiji padlo od 504.000 v letu 1912. na 292.000 v l. 1932.

Za razširjenje pristanišča v Beirutu je dovolil francoski vrhovni komisar 40 milijonov frankov. Dela bodo trajala dve leti.

Vsak zakon s tuji je prepovedala albanska vlada. Prepoved velja tako za žene ko za moške.

35.000 amnestij je bilo proglašanih na Japonskem vsled rojstva prestolonaslednika.

Prve ameriške trgovske ladje so prvič po l. 1921. zopet prispale v Vladivostok. Abesinska vlada je dovolila naselitev 1000 židovskih rodbin.

TRŽNA POROČILA

TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. februarja 1934.

Govedina: 1 kg volovskega mesa od 6 do 12 Din, kravlega 6, vampov 5 do 6, pljuč 6, jeter 8, ledvic 10, loja 5 Din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa od 10 do 14 Din, jeter 12, pljuč 10 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa od 14 do 17 Din, pljuč 10, jeter 12, glave 8, slanina od 15-50 do 16, suhe slanina od 18 do 22, masti 17, šunke od 18 do 20, prekajenega mesa od 16 do 18, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 12, jezika 18 Din kg.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa od 4 do 5 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 20 Din, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 30, braunšviških 10, salami 50 do 56 Din.

Perutnina: piščanec od 10 do 18 Din kos, kokoš 20 do 25, raca 25, gos 40, puran 70, domači zajec od 5 do 10 Din kos.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2 Din, kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 24, čajnega masla 28, masla 22, bohinjskega sira 24 do 28, trapistovskega od 16 do 20 Din kg, eno jajce 1 Din.

Kruh: 1 kg belega kruha 4 Din, polbelega 3-50, črnega 3, mala žemlja 0-50, velika 1 Din.

Sadje: 1 kg jabolk II. in III. vrste po 5 do 6 Din, orehov 9, luščenih orehov 36,

suhih češpelj od 7-50 do 9, suhih hrušk 7 Din kg, ena limona 0-75 Din.

Spencerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 76 Din, Santos 52, Rio 44, pražene kave od 52 do 94, čaja od 76 do 100, kristal belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 16, medu od 18 do 20, kavne primesi 18, riža od 4-50 do 11 Din kg, 1 liter namiznega olja od 14 do 16 Din, olivnega olja od 17 do 30, bučnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirita denat. 11 Din liter, 1 kg soli 2-75 Din, celega popra 38, mletega popra 40, paprike 36, sladke paprike 40, testenin 7 do 10, mila 12, karbida 7, sveč 17, kvasa 28, marmelade od 7 do 28, sode za pranje 2 Din kg.

Mlevski izdelki: 1 kg moka št. 00 na debelo 2-50 Din, na drobno 2-75, št. 0 na debelo 2-50, na drobno 2-75, št. 2 na debelo 2-35, na drobno 2-60, št. 4 na debelo 2-25, na drobno 2-45, št. 5 na debelo 2-15, na drobno 2-35, št. 6 na debelo 1-95, na drobno 2-10, ržene enotne moka 2-50, pšeničnega zdroba 3-25, koruznega zdroba 1-50, pšeničnih otrobov 1-25, koruzne moka 1-50, ajdove moka 4, kaše 3-50, ješprenja 3, ovsenega riža 5-60 Din kg.

Žito: stot pšenice 130 Din, rži 130, ječmena 130, ovs 125 do 150, prosa 160, koruze 115, ajde 280, fižola od 275 do 450, graha od 550 do 1200, leče 1200 Din.

Zelenjava in gobe: endivija od 0-50 do 1-25 Din komad, krožnik motovilca 2, 1 kg radiča 12, poznega zelja 2, kislega zelja 4, ohrovt 3, kartijola 10 Din kg, kolerabe 0-50 Din komad, krožnik špinata 2-50 Din.

MARIBORSKI SVINJSKI TRG

Na svinjski sejem dne 9. februarja 1934: je bilo pripeljanih 97 svinj, cene so bile te: mladi prašiči 7 do 9 tednov stari kom. Din 140—150, 3 do 4 mesece 200—250, 5 do 7 mesecev stari 330—360, 8 do 10 mesecev stari 450—500, 1 leto stari 680 do 850, 1 kg žive teže 7—8, 1 kg mrtve teže 9-50—11. Prodanih je bilo 36 svinj.

Program ljubljanske radio postaje

Petek, dne 16. februarja: 11.00: Šolska ura: Kaj lahko otrok materi pomaga (g. Grumova) — 12.45: Vojaške godbe igrajo (reprodukcija) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, reproducirani solistični koncert (violina in čelo) — 18.00: Reproducirana narodna glasba — 18.30: Predavanje ZKD — 19.00: Zakaj sem Sokol, zakaj telovadim (Lubej Franc) — 19.30: Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka) — 20.15: Prenos iz Varšave — 22.40: Čas, poročila.

Sobota, dne 17. februarja: 12.15: Reproduciranje operne fantazije — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, Iz mojega življenja (Smetana), reproducirani godalni kvartet — 18.00: Reproduciranje vesele pesmi, stanje avtomobilskih cest — 18.30: Zabavno predavanje (Valo Bratina) — 19.00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber) — 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20.00: Originalni šramel-trio — 20.45: Vokalni solo, gđ. Megla Angela — 21.15: Radio-orkester — 22.00: Čas, poročila, Radiojazz.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20. uri.

Cetrtek, dne 15. februarja: Kariera kantavestista Vineiga. Red A.

Petek, dne 16. februarja: Zaprtlo.

Sobota, dne 17. februarja: Divji lovec. — Gostujeta Vika Podgorska in Hinko Nučič iz Zagreba, na korist Udruženja gledaliških igralcev.

Opera, začetek ob 20. uri.

Cetrtek, dne 15. februarja: Mala Floramye. Gostuje g. Dubajić iz Zagreba. Red Cetrtek.

Petek, dne 16. februarja ob 15.: Seviljski brivce. Dijaška predstava po znatno znižanih cenah od 5 do 15 Din. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Cetrtek, dne 15. februarja: Gospodična. Red C.

Veletrgovina kolonijalne in špicerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudnanske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

„KVERTA“
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovska c. 2 Vožarski pot 1

TVORNICNA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Naznanilo preselitve

Cenjenemu občinstvu vjudno naznanjam, da sem preselil svojo knjigovoznico s Cankarjevega nabrežja št. 13 na Novi trg št. 1 (vhod Breg št. 1)

Potrudil se bom, da bom tudi v bodoče z dobrim delom in niskimi cenami v vsakem oziru ustregel. Priporočam se za naklonjenost.

Knjigovoznica, kartonažna delavnica I. Molk naslednik
Stanko Ogrinc

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“!